

Rozkład materiału. Edukacja dla bezpieczeństwa. Szkoła ponadpodstawowa

Klasa 1

Nr i temat lekcji	Liczba godzin	Umiejętności z podstawy programowej rozwijane w trakcie lekcji	Nr umiejętności / celu kształcenia
Dział I. Podstawy pierwszej pomocy			
1. O czym będziemy się uczyć na lekcjach Edukacji dla bezpieczeństwa – zasady bezpieczeństwa (kontrakt i zasady oceniania)	1	• rozwijanie osobistych zainteresowań ucznia i integrowanie wiedzy przedmiotowej z różnych dyscyplin • rozwijanie wrażliwości społecznej i moralnej • rozwijanie u uczniów szacunku dla wiedzy, wyrabianie pasji poznawania świata i zachęcanie do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości • traktowanie uporządkowanej, systematycznej wiedzy jako podstawy umiejętności • nabywanie nawyków systematycznego uczenia się, porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania • wymienia główne założenia programowe przedmiotu • wypowiada się na temat swoich zainteresowań, oczekiwań wobec nauczyciela oraz proponowanych treści i metod pracy • rozumie znaczenie zredagowanych zasad pracy na lekcjach Edukacji dla bezpieczeństwa • planuje swoją naukę zgodnie z wymaganiami przedmiotowymi	cel 3 (preambuła) cel 6 (preambuła) cel 8 (preambuła) cel 1 (preambuła) umiejętność kluczowa 7
2. Organizacja pierwszej pomocy	1	• podaje definicję, wymienia cele i zadania pierwszej pomocy; wymienia działania wchodzące w zakres pierwszej pomocy • wyjaśnia pojęcie „stan zagrożenia życia” • rozumie znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia oraz przedstawia jego rolę • zna zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia, w tym: – unikania narażania własnego zdrowia – oceniania własnych możliwości	III/2 III/7a III/3 III/4 III/4a III/4b III/4c III/4d

AUTORZY: Bogusława Breitkopf

Nr i temat lekcji	Liczba godzin	Umiejętności z podstawy programowej rozwijane w trakcie lekcji	Nr umiejętności / celu kształcenia
		– rozpoznawania potencjalnych źródeł zagrożenia w kontakcie z poszkodowanym – wskazywania sposobu zabezpieczenia się przed zakażeniem w kontakcie z krwią i płynami ustrojowymi, stosowania uniwersalnych środków ochrony osobistej • podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć • wie, jak prawidłowo wezwać pomoc: – wymienia nazwy służb ratunkowych i podaje ich numery alarmowe – wskazuje, kiedy wezwać pomoc i w jaki sposób przekazać informacje o zdarzeniu • zna wyposażenie apteczki pierwszej pomocy; wymienia przedmioty, jakie powinny znaleźć się w apteczce np. domowej, samochodowej	III/5 III/6 III/8 III/8a III/8b III/10
3. Kontrola funkcji życiowych	1	• opisuje rolę układu oddechania, krążenia i nerwowego dla prawidłowego funkcjonowania organizmu; rozumie, jakie są następstwa zaburzeń czynności tych układów • potrafi rozpoznać osobę w stanie zagrożenia życia: – wskazuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia – wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krążenia i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć • podaje przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej pomocy	III/1 III/7 III/7b III/7c III/6 III/9

Nr i temat lekcji	Liczba godzin	Umiejętności z podstawy programowej rozwijane w trakcie lekcji	Nr umiejętności / celu kształcenia
4. Utrata przytomności	1	• zna zasady postępowania z osobą nieprzytomną: – wymienia objawy utraty przytomności – ocenia przytomność poszkodowanego – ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) – wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej – udrażnia drogi oddechowe rękoczynem czoło–żuchwa – układa osobę nieprzytomną w pozycji bocznej bezpiecznej – zapewnia osobie nieprzytomnej komfort termiczny – systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć • wie, jak prawidłowo wezwać pomoc	III/11 III/11a III/11b III/11c III/11d III/11e III/11f III/11g III/11h III/6 III/8
5. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa dorosłych	1	• zna zasady postępowania z osobą nieprzytomną: – ocenia przytomność poszkodowanego – ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) • zna i wykonuje podstawowe czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej: – wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia”; wymienia jego oznaki – podaje przykłady zdarzeń, w których dochodzi do nagłego zatrzymania krążenia – opisuje algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych u osoby dorosłej – wymienia warunki i czynniki zapewniające resuscytację wysokiej jakości – omawia uniwersalny algorytm w nagłym zatrzymaniu krążenia – wykonuje na manekinie uciski klatki piersiowej i sztuczne oddychanie samodzielnie i we współpracy z drugą osobą	III/11 III/11b III/11c III/12 III/12a III/12b III/12c III/12d III/12e III/12f III/12g

AUTORZY: Bogusława Breitkopf

Nr i temat lekcji	Liczba godzin	Umiejętności z podstawy programowej rozwijane w trakcie lekcji	Nr umiejętności / celu kształcenia
		– opisuje zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) oraz wskazuje na jego znaczenie dla zwiększenia skuteczności akcji resuscytacyjnej; zna algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych z użyciem AED – przedstawia sytuacje, w których można prowadzić resuscytację z wyłącznym uciskaniem klatki piersiowej • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć • wie, jak prawidłowo wezwać pomoc	III/12h III/6 III/8

AUTORZY: Bogusława Breitkopf

Nr i temat lekcji	Liczba godzin	Umiejętności z podstawy programowej rozwijane w trakcie lekcji	Nr umiejętności / celu kształcenia
6. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa dzieci	1	• zna zasady postępowania z osobą nieprzytomną: – ocenia przytomność poszkodowanego – ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) • zna i wykonuje podstawowe czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej: – wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia”; wymienia jego oznaki – podaje przykłady zdarzeń, w których dochodzi do nagłego zatrzymania krążenia – opisuje algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych – wymienia warunki i czynniki zapewniające resuscytację wysokiej jakości – omawia uniwersalny algorytm w nagłym zatrzymaniu krążenia – wykonuje na manekinie uciski klatki piersiowej i sztuczne oddychanie samodzielnie i we współpracy z drugą osobą – przedstawia sytuacje, w których można prowadzić resuscytację z wyłącznym uciskaniem klatki piersiowej • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć • wie, jak prawidłowo wezwać pomoc	III/11 III/11b III/11c III/12 III/12a III/12b III/12d III/12e III/12f III/12h III/6 III/8
7. Zadławienia	1	• wykonuje podstawowe czynności pierwszej pomocy w zadławieniu: – wyjaśnia pojęcie i mechanizm zadławienia – omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia – wykonuje na manekinie ręczny ratunek w przypadku zadławienia – wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci • wie, jak prawidłowo wezwać pomoc	III/13 III/13a III/13b III/13c III/13d III/8

AUTORZY: Bogusława Breitkopf

Nr i temat lekcji	Liczba godzin	Umiejętności z podstawy programowej rozwijane w trakcie lekcji	Nr umiejętności / celu kształcenia
8. Rany, krwawienia i krwotoki	1	• zna zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn: – wymienia objawy związane z najczęstszymi obrażeniami narządu ruchu – opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn – wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny oraz opatrunek uciskowy – wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć • wie, jak prawidłowo wezwać pomoc	III/14 III/14a III/14b III/14e III/14j III/6 III/8
9. Sposoby opatrywania ran	1	• zna zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn: – wymienia objawy związane z najczęstszymi obrażeniami narządu ruchu – opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn – wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny oraz opatrunek uciskowy – wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć • wie, jak prawidłowo wezwać pomoc	III/14 III/14a III/14b III/14e III/14j III/6 III/8

AUTORZY: Bogusława Breitkopf

Nr i temat lekcji	Liczba godzin	Umiejętności z podstawy programowej rozwijane w trakcie lekcji	Nr umiejętności / celu kształcenia
10. Uszkodzenia kości i stawów	1	• zna zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn: – wymienia objawy związane z najczęstszymi obrażeniami narządu ruchu – opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn – wyjaśnia cel doraźnego unieruchomienia kończyny (ograniczenie ruchu, zmniejszenie bólu, ograniczenie ryzyka pogłębienia urazu, umożliwienie bezpiecznego transportu) – zna i stosuje zasady unieruchomienia złamań kości długich i stawów (zasada Potta) – w sytuacjach symulowanych prawidłowo unieruchamia kończynę po urazie w zastanej pozycji, wykorzystuje dostępny sprzęt do unieruchomienia złamanej kończyny – wymienia sytuacje, w których może dojść do urazów kręgosłupa – opisuje przykłady powikłań wynikających z urazu kręgosłupa – przedstawia metody przenoszenia poszkodowanych z urazem kręgosłupa – wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć • wie, jak prawidłowo wezwać pomoc	III/14 III/14a III/14b III/14c III/14d III/14f III/14g III/14h III/14i III/14j III/6 III/8
11. Oparzenia termiczne i chemiczne	1	• rozumie, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach: – wyjaśnia pojęcie „oparzenie”, wymienia przyczyny i rodzaje oparzeń – omawia zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego – demonstruje metodę chłodzenia w przypadku oparzenia kończyny – wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć	III/15 III/15a III/15b III/15c III/15d III/6 III/8

AUTORZY: Bogusława Breitkopf

Nr i temat lekcji	Liczba godzin	Umiejętności z podstawy programowej rozwijane w trakcie lekcji	Nr umiejętności / celu kształcenia
		• wie, jak prawidłowo wezwać pomoc	
12. Podtopienia	1	• rozumie, na czym polega udzielenie pierwszej pomocy osobie podtopionej: – opisuje sytuacje, w jakich dochodzi do tonięcia, wyjaśnia zagrożenia związane z wodą – wyjaśnia różnicę między podtopieniem a utonięciem – odtwarza etapy pomocy w podtopieniach, podejmuje w sytuacji symulowanej czynności pierwszej pomocy po wydobyciu poszkodowanego z wody (pozycja bezpieczna, zapobieganie zachłyśnięciu i wychłodzeniu) – wyjaśnia, jak zapobiegać tonięciu i wypadkom w akwenach wodnych • podaje przykłady zagrożeń w środowisku wodnym • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć • wie, jak prawidłowo wezwać pomoc	III/17 III/17a III/17b III/17c III/17d III/5 III/6 III/8
13. Zatrucia	1	• rozumie, na czym polega udzielenie pierwszej pomocy w zatruciach: – omawia zatrucie tlenkiem węgla (czadem), lekami lub środkami odurzającymi, wymienia ich objawy – opisuje zasady bezpieczeństwa w pomieszczeniach skażonych tlenkiem węgla, gazami toksycznymi – w sytuacji symulowanej podejmuje prawidłowe działania wobec osoby podejrzanej o zatrucie • podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach • wie, jak prawidłowo wezwać pomoc	III/18 III/18a III/18b III/18c III/5 III/8

AUTORZY: Bogusława Breitkopf

Nr i temat lekcji	Liczba godzin	Umiejętności z podstawy programowej rozwijane w trakcie lekcji	Nr umiejętności / celu kształcenia
14. Pogryzienia, użądlenia, wstrząs	1	• podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, w lasach • rozumie, na czym polega udzielenie pierwszej pomocy we wstrząsie: – zna najważniejsze przyczyny wstrząsu, wymienia zagrożenia z niego wynikające – stosuje zasady postępowania przeciwwstrząsowego (ułożenie, ochrona przed wychłodzeniem, wsparcie psychiczne poszkodowanego) • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć • wie, jak prawidłowo wezwać pomoc	III/5 III/16 III/16a III/16b III/6 III/8
15. Nagłe zachorowania	1	• przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć • podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym • wie, jak prawidłowo wezwać pomoc	III/6 III/5
16. Powtórzenie i utwalenie wiadomości	1	• umiejętności z tego działu	
Dział II. Edukacja zdrowotna			
17. Zdrowie jako	1	• wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym; wyjaśnia	IV/2.1

AUTORZY: Bogusława Breitkopf

Nr i temat lekcji	Liczba godzin	Umiejętności z podstawy programowej rozwijane w trakcie lekcji	Nr umiejętności / celu kształcenia
wartość dla człowieka i zasób dla społeczeństwa		wpływ stresu na zdrowie • wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych • ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia • zna podstawowe sygnały i objawy problemów ze zdrowiem psychicznym (stres fizyczny i emocjonalny, zaburzenia odżywiania, depresja kliniczna) • opisuje konstruktywne i niekonstruktywne sposoby radzenia sobie z emocjami, w tym negatywnymi • określa, gdzie w okolicy jego miejsca zamieszkania działają instytucje i organizacje świadczące leczenie, pomoc i wsparcie w przypadkach problemów zdrowia psychicznego, w szczególności świadczące usługi dla młodzieży • dobiera i demonstrowa umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie) • wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne) oraz zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków • odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może • omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu • wyjaśnia zagadnienia związane z właściwą i racjonalną aktywnością fizyczną; uzasadnia jej znaczenie dla zdrowia i rozwoju, w tym ochrony przed chorobami przewlekłymi • analizuje tendencje związane z brakiem aktywności fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych w Polsce • potrafi ocenić intensywność wysiłku fizycznego (np. na podstawie pomiaru częstości akcji serca w czasie i po wysiłku) • potrafi analizować wartość odżywczą produktów żywnościowych np. na podstawie informacji o ich składzie umieszczanych przez producenta na opakowaniu • wyjaśnia związki między aktywnością fizyczną, zwyczajami żywieniowymi i dobrostanem emocjonalnym	IV/2.2 IV/2.3 IV/2.4 IV/2.5 IV/2.6 IV/2.7 IV/3.1 IV/3.2 IV/3.3 IV/3.4 IV/3.5 IV/3.6 IV/3.7 IV/4.1 IV/4.2 IV/4.3 IV/4.4

AUTORZY: Bogusława Breitkopf

Nr i temat lekcji	Liczba godzin	Umiejętności z podstawy programowej rozwijane w trakcie lekcji	Nr umiejętności / celu kształcenia
		• wyjaśnia zagadnienia związane z właściwym, racjonalnym żywieniem; uzasadnia jego znaczenie dla zdrowia i rozwoju, w tym ochrony przed chorobami przewlekłymi • definiuje pojęcia „bulimia” i „anoreksja”; wyjaśnia ich następstwa • wyjaśnia zagadnienia związane z właściwym, racjonalnym odżywianiem; uzasadnia jego znaczenie dla zdrowia i rozwoju, w tym ochrony przed chorobami przewlekłymi	
18. Styl życia a zdrowie człowieka	1	• zna czynniki ryzyka chorób cywilizacyjnych, takich jak: nadciśnienie tętnicze, cukrzyca, zaburzenia gospodarki lipidowej, otyłość; definiuje pojęcie zespołu metabolicznego (nadciśnienie tętnicze, otyłość, cukrzyca, zaburzenia lipidowe); dokonuje pomiaru ciśnienia tętniczego • potrafi ocenić korzyści kontroli czynników ryzyka miażdżycy w populacji • zna pojęcie wskaźnika masy ciała (BMI) i potrafi określić do czego służy; zna tendencje związane z otyłością wśród dzieci, młodzieży i dorosłych w Polsce • analizuje objawy różnych rodzajów uzależnień behawioralnych, w tym uzależnienia od komputera, internetu, hazardu • wie, jakie przekonania dotyczące spożycia alkoholu, palenia tytoniu, brania dopalaczy i narkotyków przez młodzież mogą mieć wpływ na podejmowanie wymienionych zachowań • zna wiarygodne źródła informacji na temat tendencji i skutków dotyczących spożycia alkoholu, palenia tytoniu, brania dopalaczy i narkotyków przez młodzież w Polsce; wyjaśnia, w jaki sposób można unikać picia alkoholu, palenia tytoniu, brania dopalaczy i narkotyków • zna zasady odpowiedniego stosowania leków (produktów leczniczych) i suplementów diety • ustala, co sam może zrobić, aby tworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia itp.) • wyjaśnia wpływ substancji psychoaktywnych na sprawność	IV/1. 1 IV/1. 2 IV/1. 3 IV/5. 1 IV/5. 2 IV/5. 3 IV/5. 4 IV/5. 5 IV/5. 6

AUTORZY: Bogusława Breitkopf

Nr i temat lekcji	Liczba godzin	Umiejętności z podstawy programowej rozwijane w trakcie lekcji	Nr umiejętności / celu kształcenia
19. Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	1	• umiejętności z tego działu	
Dział III. Sytuacje nadzwyczajnych zagrożeń			
20. Międzynarodowe prawo humanitarne	1	• wyjaśnia podstawowe zasady międzynarodowego prawa humanitarnego oraz wymienia podstawowe dokumenty ONZ regulujące funkcjonowanie obrony cywilnej w świecie • identyfikuje obiekty opatrzone międzynarodowymi znakami ochrony zabytków • zna i określa zakres działania wybranych stowarzyszeń i organizacji, takich jak Polski Czerwony Krzyż	II/1.1 II/1.6 I/1.6
21. Ochrona ludności i zwierząt	1	• wymienia rodzaje znaków substancji toksycznych i miejsca ich ekspozycji • rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowlach • omawia wpływ środków promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę oraz wie, jakie materiały można wykorzystywać jako zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry • wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi • wyjaśnia znaczenie pojęć: „odkażanie”, „dezaktywacja”, „dezynfekcja”, „deratyzacja” • wyjaśnia, na czym polegają zabiegi specjalne i sanitarne	II/2.1 II/2.2 II/2.3 II/2.5 II/2.6 II/2.7
22. Służby ratownicze	1	• wyjaśnia rolę i zasady funkcjonowania Państwowej Straży Pożarnej oraz Państwowego Ratownictwa Medycznego • wymienia i charakteryzuje ochotnicze służby i podmioty ratownicze, takie jak: Ochotnicza Straż Pożarna, Gorskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	II/1.3 II/1.4
23. Ostrzeżenie i alarmowanie	1	• definiuje i rozpoznaje rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych • charakteryzuje zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu	II/3.1 II/3.2

AUTORZY: Bogusława Breitkopf

Nr i temat lekcji	Liczba godzin	Umiejętności z podstawy programowej rozwijane w trakcie lekcji	Nr umiejętności / celu kształcenia
ludności o zagrożeniach		• omawia zasady ewakuacji ludności i środków materiałowych • wskazuje drogi ewakuacji w szkole • potrafi zainstalować w telefonie komórkowym dostępny w miejscu swojego zamieszkania system ostrzegania o lokalnych zagrożeniach • rozróżnia zagrożenia czasu pokoju i czasu wojny • wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność • wyznacza strefę bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia • uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice	II/3.3 II/3.4 II/3.5 I/1.10 I/1.11 I/1.13 I/1.14
24. Zagrożenia naturalne, budowlane i komunikacyjne	1	• opisuje obowiązki pieszego i kierowcy w zakresie zachowania się na drodze w momencie przejazdu karetki pogotowia lub innego pojazdu z włączonymi sygnałami uprzywilejowania • rozpoznaje zagrożenia i ich źródła; zna zasady postępowania podczas pożaru, w przypadku wypadków komunikacyjnych, w czasie zagrożenia powodzią, w przypadku katastrofy budowlanej, wycieku gazu z instalacji w budynku mieszkalnym, odnalezienia niewypału lub niewybuchu, zagrożenia lawiną, intensywnej śnieżycy • przedstawia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas powodzi, pożaru lub innych klęsk żywiołowych • wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi • charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, w szkole i w najbliższej okolicy; wymienia rodzaje i zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz potrafi dobrać odpowiedni rodzaj środka gaśniczego w zależności od rodzaju pożaru (np. płonąca patelnia, płonący komputer)	II/1.5 II/1.7 II/1.8 II/1.9 II/1.12

AUTORZY: Bogusława Breitkopf

Nr i temat lekcji	Liczba godzin	Umiejętności z podstawy programowej rozwijane w trakcie lekcji	Nr umiejętności / celu kształcenia
25. Zagrożenia związane z działalnością człowieka	1	• w zakresie zagrożenia terrorystycznego wyjaśnia pojęcie terroryzmu; wymienia przykłady skutków użycia środków biologicznych, chemicznych i wybuchowych oraz omawia zasady zachowania się w przypadku zdarzeń terrorystycznych (np. w razie wtargnięcia uzbrojonej osoby do szkoły, centrum handlowego) • wyjaśnia znaczenie cyberprzemocy i zna procedury postępowania w przypadku jej wystąpienia oraz wskazuje niewłaściwe zachowania dotyczące cyberprzemocy i wie, jaka powinna być na nie właściwa reakcja • rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowlach • omawia wpływ środków promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę oraz wie, jakie materiały można wykorzystywać jako zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry • wymienia sposoby zabezpieczenia żywności i wody przed skażeniami	I/1.14 I/1.15 II/2.2 II/2.3 II/2.4
26. Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	1	• umiejętności z tego działu	

Dział IV. Bezpieczeństwo państwa
AUTORZY: Bogusława Breitkopf

Nr i temat lekcji	Liczba godzin	Umiejętności z podstawy programowej rozwijane w trakcie lekcji	Nr umiejętności / celu kształcenia
27. System bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej – podsystem operacyjny	1	zna i wymienia zadania parlamentu, prezydenta, rady ministrów w dziedzinie obronności oraz elementy systemu obronnego państwa rozumie istotę oraz zna elementy składowe systemu bezpieczeństwa, jego poszczególne instytucje, charakter związków między nimi zna i wymienia nazwy formacji służb mundurowych (w tym obrony terytorialnej) zapewniających bezpieczeństwo państwa oraz wyjaśnia zadania tych służb wymienia i uzasadnia geopolityczne, militarne i gospodarcze aspekty bezpieczeństwa państwa	I/1.2 I/1.4 I/1.5 I/1.7
28. System bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej – podsystem wsparcia	1	identyfikuje wyzwania dla bezpieczeństwa indywidualnego i zbiorowego, kategoryzuje je, przypisuje właściwe znaczenie w kontekście bezpieczeństwa lokalnego i całego państwa rozumie istotę oraz zna elementy składowe systemu bezpieczeństwa, jego poszczególne instytucje, charakter związków między nimi zna i określa zakres działania wybranych stowarzyszeń i organizacji, takich jak Liga Obrony Kraju, Związek Strzelecki „Strzelec” potrafi identyfikować wyzwania dla bezpieczeństwa indywidualnego i zbiorowego, kategoryzować je, przypisywać właściwe znaczenie w kontekście bezpieczeństwa lokalnego i całego państwa	I/1.1 I/1.4 I/1.6 I/1.8
29. Powinności obronne i kryzysowe władz,	1	zna i rozumie rolę świadczeń obywateli na rzecz obronności oraz zadań i kompetencji władz państwowych i samorządowych w tym zakresie podaje przykłady zarządzeń, jakie mogą wydać władze w związku z kryzysem	I/1.9 I/1.11 I/1.12

AUTORZY: Bogusława Breitkopf

Nr i temat lekcji	Liczba godzin	Umiejętności z podstawy programowej rozwijane w trakcie lekcji	Nr umiejętności / celu kształcenia
instytucji oraz obywateli		orientuje się w podstawowych zasadach zarządzania kryzysowego i rozumie jego istotę; wyjaśnia znaczenie pojęć „siatka bezpieczeństwa” i „infrastruktura krytyczna” w oparciu o właściwą terminologię dokonuje analizy wybranych zjawisk społecznych (stany nadzwyczajne)	I/1.13
30. Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej	1	omawia zadania, struktury oraz podstawowe uzbrojenie i wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej	I/1.3
31. Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	1	umiejętności z tego działu	

AUTORZY: Bogusława Breitkopf